

OPROSTITEV PLAČILA DDV ZA SPECIFIČNE DOBAVE BLAGA IN STORITEV

V tem delu bom obravnaval podlage in posebnosti za uveljavitev oprostitve obračunavanja DDV v zvezi z transakcijami v okviru diplomatskih in konzularnih odnosov. Tovrstne oprostitve so mogoče tako pri uvozu kot pri dobavah. Ob ZDDV-1 pozna sorodno oprostitvev tudi Zakon o trošarinah (Ur.l.2/2007), ki v 31.členu opredeljuje specifične možnosti oprostitve plačil trošarin od trošarinskih izdelkov.

Mnoge naše družbe že sedaj dobavljajo blago in storitve tovrstnim institucijam (zelo pogosto so denimo storitve najema vozil, dobave vozil in še posebej dobave pogonskih goriv). Menim pa, da se bo ta promet bistveno povečal že v naslednjem letu ko bo Republika Slovenija tudi predsedovala Evropski Uniji, zato ocenjujem, da ni odveč, če podrobneje predstavim tudi ta davčni vidik poslovanja.

V skladu s 6. in 7.točko 1.odstavka 50.čl.ZDDV-1 so plačila DDV oproščene te transakcije:

- Uvoz blaga v okviru diplomatskih in konzularnih odnosov, ki je oproščeno plačila carine ter
- Uvoz blaga s strani mednarodnih organizacij in članov takih organizacij, z omejitvami in pod pogoji, ki jih določajo mednarodne pogodbe o ustanovitvi organizacij ali pogodbe o sedežu teh organizacij, ki veljajo za Slovenijo

Tako so v skladu z 54.čl.ZDDV-1 plačila DDV oproščene tudi naslednje transakcije:

- Dobava blaga ali storitev v okviru diplomatskih in konzularnih odnosov ter
- Dobave blaga ali storitev mednarodnim organizacijam in članom teh organizacij, z omejitvami in pod pogoji, ki jih določajo mednarodne pogodbe o ustanovitvi organizacij ali pogodbe o sedežu teh organizacij, ki veljajo za Slovenijo.

Potrebno je poudariti, da mora finančni minister predpisati natančnejše pogoje in način uveljavljanje teh oprostitvev, pri tem pa mora določiti količinske ali vrednostne omejitve za posamezne vrste blaga.

Natančnejši pogoji so predpisani v Pravilniku o pogojih in načinu oprostitve davkov za diplomatska predstavništva, konzulate ter mednarodne organizacije v skladu z mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Slovenijo (v nadaljevanju prispevka Pravilnik), ki je bil objavljen v Ur.l.RS št 141/2006 dne 30.12.2006. Pravilnik se postopkovno uporablja tudi v primeru dobav oboroženim silam Severnoatlantske zveze. V naslovu Pravilnika so omenjeni »davki« in ne le DDV in sicer iz razloga, ker se oprostitvev nanaša na DDV kot tudi na trošarine, kar sem poudaril že na začetku. Pomembno je vedeti, da se lahko oprostitvev obračuna DDV uveljavlja kot:

- Neposredna oprostitvev (ki je obvezna v primeru oprostitve plačila davkov, ki se plačujejo ob uvozu) ali
- Vračilo plačanega davka.

Večkrat se lahko oprostitev priznajo le ob pogoju vzajemnosti med državama. Pogoje vzajemnosti ugotavlja Ministrstvo za zunanje zadeve, ki o tem sproti obvešča pristojni davčni in carinski organ.

Ravnanje diplomatskih in konzularnih predstavništev v primeru neposredne oprostitve

Poudarim naj, da se oprostitev plačila davkov (torej DDV in trošarin) ne nanaša le na konzularna in diplomatska predstavništva kot institucije, temveč se oprostitev v skladu s 3.čl. Pravilnika nanašajo tudi na diplomatske agente diplomatskih predstavništev, konzularne funkcionarje, člane diplomatskega osebja in družinske člane ter tudi člane administrativnega in tehničnega osebja diplomatskih predstavništev.

Diplomatska in konzularna predstavništva dokazujejo, da so upravičeni uveljavljati oprostitev plačila davkov z Osnovnim potrdilom za oprostitev davkov (priloga I k Pravilniku), ki ga na zahtevo upravičenca izda Ministrstvo za zunanje zadeve.

V nadaljevanju pa mora posamezni upravičenec neposredno oprostitev uveljavljati le v primeru, če od pristojnega davčnega organa pridobi Potrdilo za neposredno oprostitev davkov (priloga II k Pravilniku). Za izdajo neposrednega potrdila je za celotno področje Slovenije pristojen le Davčni urad Ljubljana, ki mora izdati neposredno potrdilo v dveh delovnih dneh od prejema popolnega zahtevka za neposredno oprostitev dajatev.

Upravičenec mora za uveljavitev neposredne oprostitve dobavitelju blaga oz. storitve oz. pristojnemu carinskemu organu (v primeru uvoza torej) predložiti pravilno izpolnjeno neposredno potrdilo.

Vrednostne in količinske omejitve za uveljavljanje oprostitve

Upravičenec lahko uveljavi oprostitev plačila davkov, če je vrednost kupljenega blaga ali storitev po posameznem računu (z vključenimi davki) višja od 60 EUR, razen v primeru pogonskih goriv, kjer je lahko ta vrednost tudi nižja. Vrednostne omejitve ne veljajo za oprostitev plačila davkov ob uvozu blaga. V skladu s Pravilnikom pa obstajajo tudi količinske omejitve za koriščenje oprostitve plačila davkov v koledarskem trimesečju pri nabavi vozil in tudi pri nabavi pogonskih goriv. Tako lahko uveljavljajo diplomatska predstavništva oprostitev DDV za neomejeno število nabavljenih vozil, Ministrstvo za zunanje zadeve pa lahko določi tudi omejitve glede na vzajemnost med konkretnima državama. O tem mora seznaniti pristojni davčni organ. Obstajajo tudi kar številne posebnosti pri koriščenju ugodnosti oprostitve ob nabavah vozil s strani funkcionarjev oz. članov diplomatskega osebja ter njihovih družinskih članov.

Za pogonska goriva se lahko oprostitev v posameznem trimesečju oprostitev uveljavlja največ za:

- 2.000 litrov za prvo prevozno sredstvo (900 litrov v primeru oprostitve pri fizičnih osebah, oz. 300 litrov za vsako naslednje prevozno sredstvo),
- 1.500 litrov za drugo prevozno sredstvo,
- 900 litrov za vsako naslednje prevozno sredstvo

V kolikor upravičenec v posameznem četrtletju ne izkoristi oprostitve plačila davkov za celotno količino goriva, neizkoriščene količine ni mogoče prenesti v naslednje četrtletje.

Ravnanje dobaviteljev v primeru neposredne oprostitve

Pri tem obstaja manjša posebnost pri izdaji računa konzularnim in diplomatskim predstavništvom. Oprostitev plačila davkov se lahko uveljavlja le za blago, storitve oz. trošarinske izdelke, nabavljene pri dobaviteljih, ki so identificirani za namene DDV. Dobavitelj mora upravičencu izdati račun v skladu z 82.čl.ZDDV-1, pri čemer v primeru neposredne oprostitve davkov dobavitelj namesto identifikacijske številke za DDV naročnika oz. kupca, vpiše številko neposrednega potrdila (gre torej za pravno podlago oprostitve) ter navede, da davek (DDV) ni obračunan.

Ob uveljavljanju neposredne oprostitve mora dobavitelj zagotoviti podatke o opravljeni oproščeni dobavi (znesek oproščene dobave, številko neposrednega potrdila, podatke, ki omogočajo identifikacijo upravičenca do oprostitve, številka in datum računa). Dobavo, za katero se prizna neposredna oprostitev DDV, bo dobavitelj vnesel pod zaporedno številko 13 v obrazcu DDV-O.

Možnost kasnejšega vračila plačanega davka (ker se neposredna oprostitev ni uveljavljala)

Ob neposredni oprostitvi DDV, ki smo jo tudi postopkovno na kratko opisali zgoraj, pa je možno tudi kasnejše vračilo plačanega davka upravičencem. Le-ti morajo predložiti Zahtevek za vračilo davkov (nahaja se v Prilogi III k Pravilniku) Davčnemu uradu Ljubljana. Zahtevek se lahko vloži za obdobje najmanj treh mesecev in največ za obdobje koledarskega leta. Obvezno je, da so zahtevku priloženi izvirniki računov, ki morajo biti celo kronološko razvrščeni po posameznih dobaviteljih. Če se zahtevek nanaša na več četrletij, mora upravičenec račune, ki jih priloži zahtevku, ločiti po posameznih četrletjih. Opazimo lahko torej, da Pravilnik zelo natančno predpisuje vse postopke upravičencev do oprostitve.

Ravnanje davčnega organa v primeru kasnejšega vračila davka

Davčni organ mora o zahtevku upravičenca odločiti v 45 dneh od vložitve zahtevka, vsak predložen račun pa mora ožigosati in ga tudi vrniti vlagatelju. Davčni organ mora o vračilu pisno obvestiti upravičenca.

V skladu s Pravilnikom (in tudi Uredbo Komisije ES iz leta 1996) je možno tudi, da upravičenci pri Davčnemu uradu Ljubljana uveljavljajo oprostitev plačila davkov pri nabavi blaga in storitev v drugih državah članicah EU. Upravičenec lahko predloži Potrdilo o oprostitvi (ki je priloga IV Pravilnika) v slovenskem jeziku ali v kateremkoli drugem uradnem jeziku Evropske unije.

Iz napisanega v tem prispevku lahko torej spoznamo, da pomeni koriščenje oprostitve plačila davkov kar veliko davčnega administriranja pri konzularnih in diplomatskih predstavništvih kakor tudi pri njihovih dobaviteljih. Prav tako pa so natančno predpisani postopki glede ravnanja Davčne uprave RS v različnih primerih uveljavljanja oprostitve obračuna DDV. To moramo tudi povsem razumeti, saj bi bile v nasprotnem primeru mogoče tudi kar številne spekulacije.

Mag. Dejan Petkovič, spec
davčni svetovalec